

Наслов

Сто година Завода за интелектуалну својину

15. новембра 2020. године навршило се сто година постојања и рада Завода за интелектуалну својину Републике Србије. Убрзо након завршетка Првог светског рата и по оснивању Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, указом престолонаследника Александра I Карађорђевића, 15. новембра 1920. године донета је Уредба о заштити индустријске својине и основана је Управа за заштиту индустријске својине при Министарству трговине и индустрије. Завод је више пута током своје историје мењао назив, обим надлежности и територијалне оквира деловања, али је послове из своје надлежности спроводио у континуитету. Иако је Управа за заштиту индустријске својине основана 1920. године, Србија је била потписница Париске конвенције 1883. године, најзначајнијег међународног уговора из области интелектуалне својине, а већ наредне, 1884. године, донети су и први национални прописи из ове области.

Овај значајан јубилеј Завода обележен је одржавањем видео конференције 17. новембра 2020. године. Током конференције је Владимир Марић, директор Завода за интелектуалну својину, дао у уводној речи кратак приказ историје рада Завода. Посебно је као резултате

рада у последњој декади истакао напредак у преговарачком Поглављу 7 – Интелектуална својина, као и послове у вези са дигитализацијом пословања Завода.

У наставку конференције, честитке поводом јубилеја Завода упутили су премијерка Ана Брнабић и министарка привреде, Анђелка Атанасковић. Посебна видео обраћања имали су страни гости из организација за интелектуалну својину у којима је Србија чланица, и то: Дарен Тонг, генерални директор Светске организације

за интелектуалну својину (WIPO) и Антонио Кампинос, председник Европске патентне организације. У име Завода за интелектуалну својину Европске уније (ЕУИПО), са којим Србија активно сарађује, обратио се Кристијан Аршамбо, извршни директор ЕУИПО, а испред Института за интелектуалну својину Швајцарске, који имплементира бројне иновационе пројекте Швајцарске Конфедерације у Србији, директорка Кетрин Шамартин.

Током конференције представљена је и монографија „Сто година Завода за интелектуалну својину“, кратки филм о Заводу као и четири пригодне поштанске марке издате поводом јубилеја.

У другом делу конференције, одржана је панел дискусија под називом „Интелектуална својина: Изазови дигиталног доба – перспектива Србије“. У панел дискусији коју је модерирала директор Завода, Владимир Марић, учествовали су: проф. др Слободан Марковић, професор права интелектуалне својине на Правном факултету Универзитета у Београду, Иван Ракоњац, директор Фонда за иновациону делатност Републике Србије, Михаило Весовић, директор Сектора за стратешку анализу, услуге и интернационализацију Привредне коморе Србије и Ирена Борђевић, координатор за истраживања Извршне канцеларије НАЛЕД-а. Током панела било је речи о утицају дигиталних технологија на остварење ауторскоправне заштите, о програмима финансирања иновација, о условима за коришћење колективног жига „Чуваркућа“ и о позицији Србије у Глобалном индексу иновација као и могућностима за даљи напредак стварањем ефикаснијег екосистема за иновације.

Видео конференција је емитована живо из Клуба посланика у Београду. Снимак целе конференције доступан је за преглед преко YouTube канала Завода за интелектуалну својину којем се може приступити путем сајта Завода или на следећем линку: <https://www.youtube.com/channel/UC499IQ4jhaCX8fopcK8F7Q> ■

Проф. др Силвана Андрић, Департман за биологију и екологију
Природно-математички факултет Универзитета у Новом Саду

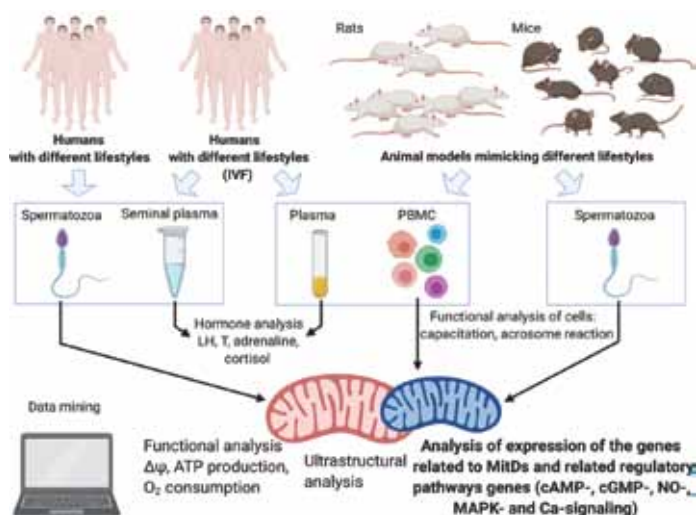
Мито-Ферт-Потпис у “борби“ против инфертилности/неплодности

Према подацима Светске здравствене организације, инфертилност/неплодност је значајно повећана на глобалном нивоу, укључујући све већу стопу мушке инфертилности, све већи број необјашњивих случајева инфертилних мушкараца на врхунцу репродуктивног периода и смањење стопе фертилности код мушкараца млађих од 30 година. Поред тога, квалитет сперматозоида и фертилност мушкараца су важни показатељи не само репродуктивног здравља већ и целокупног здравља, као и развоја коморбидитета и mortalитета. Иако су многе студије показале значај функције митохондрија (фабрика енергије) у сперматозоидима, још увек не постоји на тржишту дијагностички алат који би пратио енергетски статус сперматозоида.

Са идејом решавања овог проблема, тим истраживача са Природно-математичког факултета Универзитета у Новом Саду, Лабораторије за репродуктивну ендокринологију и сигнализацију (LaRES) и Лабораторије за хронобиологију и старење (ChronAge), конкурисао је и добио финансирање из фондова Европске уније (EU4TechPoC) за реализацију пројекта доказа концепта. С обзиром да тим који реализује пројекат није упућен у процесе и регулативе везане за различите аспекте заштите интелектуалне својине, обратио се Заводу за интелектуалну својину. После спроведене услуге Дијагностике интелектуалне својине од стране експерата из Завода, одлучено је да се поднесе пријава за заштиту жига, проналаска патентом и међународну заштиту проналаска, а све у циљу комерцијализације оваквог решења.

Захваљујући изузетно професионалном односу експерата биће припремљен и други материјал. Истраживачки тим пројекта Мито-Ферт-Потпис је током спровођења услуге од стране стручњака Завода добио непроцењиву помоћ, у

недоумице, одговори су добијени у најкраћем могућем року, чак и ван радног времена. Тако позитивно искуство, истраживачки тим са факултета није могао да очекује, те је ово израз највеће могуће похвале, како за услугу, тако и за стручњаке

једном изузетно љубазном и највећем могућем професионалном односу, са спремношћу да се помогне као и временом које је одвојено за састанак. Сви материјали који су идентификовани као корисни добијени су у електронском облику одмах након састанка, а на сва додатна питања и

који су радили са тимом. О овој врсти услуге и односу према клијентима, обавештени су и ЕУ координатори на пројекту EU4TechPoC, што је изазвало јако позитивне коментаре, а то је свакако и изузетна позитивна промоција не само за Завод за интелектуалну својину, него и за нашу земљу. ■

Др Маја Караман, ванредни професор, Департман за биологију и екологију
Природно-математички факултет Универзитета у Новом Саду

Лабораторија за микологију ProFungi - иновације са ПМФ у Новом Саду

Под окриљем пројекта EU4Tech - Proof of Concept, под називом “Nongreen revolution in industrial packaging with fungal biotechnology (FungPack)”, који финансира Европска унија и који је одобрен за период 2020-2021, учесник и координатор пројекта проф. др Маја Караман са Департмана за биологију и екологију започела је, са докторантима Природно-математичког факултета Универзитета у Новом Саду, Ненадом Крсмановићем и Јованом Мишковић (рођ. Марић), поред др Николе Маодуша, лаборанта на Факултету техничких наука Универзитета у Новом Саду, реализацију истраживања нових биоматеријала на бази природних извора - гљива. Идеја пројекта је да се направи биоразградиви производ за индустрију паковања.

Како је у плану да се формира један spin-off који би се бавио комерцијализацијом добијеног производа, неопходно је да се регулишу односи власништва и

добити између факултета, проналазача и евентуалног spin-off-а. Стога смо се обратили Заводу за интелектуалну својину који је у веома кратком времену од неколико дана, урадио Дијагностичку интелектуалне својине, ради даљег развоја и заштите наших будућих производа, поред неопходног

дефинисања власништва над проналасцима. Након добијеног појашњења у вези са претраживањем база патентне документације, размишљамо о подношењу захтева за заштиту права интелектуалне својине, пре свега патентом и индустријским дизајном. На основу извршених консултација током састанка путем онлајн платформе са запосленима из Завода, као и анализе потенцијала у области интелектуалне својине, препоручене су нам многе активности у правцу прецизног уговорног регулисања пословних односа са партнерима са којима се раде истраживања. Препоруке се односе и на упознавање са процедурама заштите права интелектуалне својине ради даљег подношења пријаве за признање патента за новонастала техничка решења пре откривања јавности. Коришћење база патентне документације, као и база жигова и индустријског дизајна могу значајно да нас упуте у правцу нових могућности на које се треба усмерити ради комерцијализације производа и евентуалног трансфера технологије у привреду. Размишљамо и о пријави међународног патента након завршеног процеса у доказивању замишљеног концепта. ■

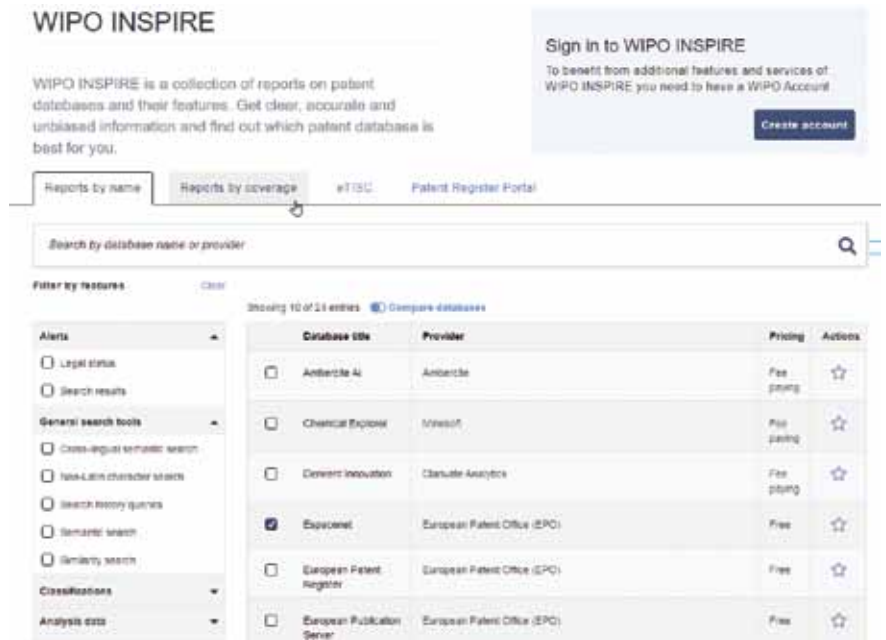
WIPO INSPIRE платформа нуди могућност избора базе за претраживање патената

Светска организација за интелектуалну својину (WIPO) проширила је свој пакет онлајн услуга са платформом WIPO INSPIRE (Index of Specialized Patent Information Reports), која даје слободан приступ структурираним извештајима о различитим базама података о патентима. Знамо да патентни документи откривају важне техничке информације које такође служе као база за даљи рад других иноватора у стварању иновација. WIPO INSPIRE платформа може да олакша процес приступа информацијама о патентима и да отвори пут за бржи излазак на тржиште каснијих иновација.

Обезбеђењем непристрасних информација о могућностима које пружају различите базе за претраживање патентне документације, ова платформа може помоћи иноваторима, пружаоцима различитих услуга, патентним заводима и другим корисницима иновационог екосистема да изабере базу која одговара њиховим потребама, било да раде на испитивању патентних пријава или доносе одлуке у вези даљег истраживања и развоја.

WIPO INSPIRE даје могућност једноставног избора различитих функционалности база података, како за почетнике тако и за експерте а који укључују између осталог и:

- поређење карактеристика до четири базе података о патентима и
- интерактивну мапу географске покривености одређених база и тако корисницима омогућава да идентификују које базе покривају одређене јурисдикције.

По речима Дарена Тонга, генералног директора WIPO, ова платформа је резултат одличне сарадње и партнерства између WIPO, власника база података и група корисника патентних информација.

Крајем 2020. године, платформа WIPO INSPIRE која је предвиђена да се допуњава са новим базама, обухватала је информације о 24 базе

података о патентима, од којих је 10 база са бесплатним приступом а 14 база са приступом под комерцијалним условима. Оно што се не може наћи на овој платформи су информације о евентуалним

недостацима и предностима појединих база јер се оне издвајају по филтерима које корисник примени и који су јединствени.

Више о овој платформи, као и снимљени вебинар може се видети на сајту WIPO на линку: https://www.wipo.int/tisc/en/news/2020/news_0004.html док је директан приступ платформи путем следећег линка: <https://inspire.wipo.int/>.

Клијентски филмови на YouTube каналу Завода за интелектуалну својину

Значај заштите појединих права интелектуалне својине за пословање најбоље се може сагледати из искустава самих носилаца права. У сусрет прослави јубилеја Завода и уз подршку пројекта Швајцарске Конфедерације и Института за интелектуалну својину Швајцарске снимљена су три кратка филма о искуствима наших привредних субјеката, носилаца патената, жигова и дизајна.

Како се патенти користе у пословању погледајте искуства фирми „Carp System“ из Зрењанина и „TIM-ING“ из Крагујевца. Оба привредна субјекта су и добитници награда Светске организације за интелектуалну својину – WIPO у категорији за најбоље проналаске у Србији.

Жиг је често и једно од највреднијих добара неког привредног субјекта а зашто штитити знакове овим правом, можете видети у филму у којем су учествовале домаће компаније „Књаз Милош“ из Аранђеловца и „Круна“ из Велике Плана.

О значају индустријског дизајна за компаније које базирају своју конкурентност на изгледу својих производа, говорили су сарадници компаније „Drina plastika“ из Нове Пазове и представници компаније „Buck“ из Београда.

Филмови су доступни на YouTube каналу Завода за интелектуалну својину, на доњем линку.

<https://www.youtube.com/channel/UC499IQ4jihaCX8fopcK8F7Q>.

Поводом обележавања јубилеја, издата је монографија „Сто година Завода за интелектуалну својину“

Аутор монографије, историчар др Драгомир Бончић, дао је сажет преглед стогодишњег развоја Завода и заштите интелектуалне својине у Србији у историјском контексту.

Монографија је доступна и у електронском издању на интернет страници Завода у секцији – Електронска издања.

Новости

Пригодне поштанске марке поводом јубилеја Завода

Поводом 100 година од оснивања Завода за интелектуалну својину, Пошта Србије је издала четири пригодне поштанске марке које се налазе у поштанском саобраћају од 13. новембра 2020. године. На поштанским маркама налазе се мотиви:

- зграде у Крунској 14, првог седишта Управе за заштиту индустријске својине и портрет др Јанка Шумана, првог председника Управе;
- први патент који је регистрован у Србији 1921. године за „Уређај казана за печење ракије“, проналазача Милана Т. Јовановића, казанице из Новог Сада;
- неколико мотива Пиротског ћилима, који је заштићен ознаком географског порекла, и
- зграда садашњег седишта Завода у улици Кнегиње Љубице 5, у Београду.

Поштанске марке ће бити у поштанском саобраћају у години издања и у наредне три године у свим поштама Србије. За филателисте, комплет поштанских марки у табакју, као и две коверте са по две поштанске марке са описима и печатом првог дана, могу се наћи у специјализованој радњи Поште Србије „Филателија“ у Таковској 7, али и у згради Главне поште у Таковској 2 у Београду. Више о овом

издању из програма пригодних поштанских марки може се видети на интернет презентацији Поште

Србије, на страници посвећеној филателији на линку: <https://www.posta.rs/cir/filatelija/nova-izdanja.aspx>.

Изложба „Наши велики изумитељи“ у Музеју науке и технике

У Музеју науке и технике у Београду, поводом обележавања 100 година Завода за интелектуалну својину, у новембру 2020. године отворена је поставка изложбе „Наши велики изумитељи“ у Сталеној сали Музеја, Скендер-бегова 51. Посетиоци могу да се упознају са 14 наших проналазача који су својим проналасцима, али и другим научним и инжењерским достигнућима допринели технолошком напретку Србије и света.

Покренуте званичне странице Завода на друштвеним мрежама

У години у којој је Завод обележио 100 година постојања, покренута је званична Facebook страница Завода за интелектуалну својину у априлу месецу ове године. Кроз присуство на Facebook-у и у комуникацији са корисницима увидели смо да им се свиђају наше објаве и да нашу страницу прате, а током наредних месеци смо отворили и профиле на друштвеним мрежама Twitter, LinkedIn, Instagram, као и YouTube канал.

Радионица о претраживању патентне документације

9. новембра 2020. године на Фармацеутском факултету у Београду, патентни испитивачи из Завода одржали су предавање о заштити проналазача патентом у области фармације, након којег је уследила радионица са претраживањем патентне документације у бази Еспаснет за студенте специјалистичких студија „Индустријска фармација“.

Пратите нас да бисте увек први сазнали све најактуелније информације из области заштите права интелектуалне својине.

<https://www.facebook.com/zisgovrs/>

<https://www.youtube.com/channel/UC499IQ4jhaCX8fopcK8F7Q>

<https://twitter.com/IPOSerbia>

<https://www.linkedin.com/company/intellectual-property-office-serbia/>

<https://www.instagram.com/zisgovrs/>

Едукативно
Информативни
Центар

Завод за интелектуалну својину Републике Србије, Кнегиње Љубице 5, 11 000 Београд;

телефон: (+381 11) 202 58 00; www.zis.gov.rs

• директор: мр Владимир Марић • уредник: Даниела Златић Шутић

• техничка обрада: Драгана Томић Стојиљковић • контакт e-mail: info.EIC@zis.gov.rs

Завод за
интелектуалну својину
Републике Србије